

CẤU TRÚC TOPO CỦA TẬP NGHIỆM CỦA PHƯƠNG TRÌNH TÍCH PHẦN TRONG KHÔNG GIAN FRÉCHET

Lê Hoàn Hóa¹, Đỗ Hoài Vũ², Lê Thị Kim Anh³

1. Giới thiệu

Trong bài báo này chúng tôi xét số tồn tại nghiệm và tính chất compact, liên thông của tập nghiệm của phương trình tích phân phi tuyến có dạng

$$x(t) = \phi(t) + \int_0^{\mu_1(t)} f(t, s, x(\theta_1(s))) ds + \int_0^{\mu_2(t)} K(t, s)(g(s, x(\theta_2(s)))) ds, \quad t \geq 0. \quad (1)$$

Trong đó $\mu_i, \theta_i : [0, \infty) \rightarrow [0, \infty), \quad i = 1, 2, \quad f : [0, \infty)^2 \times E \rightarrow E, \quad g : [0, \infty) \times E \rightarrow E, \quad K : [0, \infty)^2 \rightarrow L(E, E)$. E không gian Banach với chuẩn $|\cdot|, L(E, E)$ là không gian các toán tử tuyến tính liên tục từ E vào E .

Phương trình dạng (1) là một ví dụ điển hình của toán học quan tâm, bên cạnh việc chứng minh số tồn tại nghiệm việc khảo sát cấu trúc của tập nghiệm cũng là một đề cập chẳng hạn như:

Trường hợp $E = \mathbb{R}$ và hàm $f(t, s, x(s)) = v(s, t)x(\theta_1(s))$, Avramescu [1] đã chứng minh số tồn tại nghiệm của phương trình

$$x(t) = \phi(t) + \int_0^{\mu_1(t)} V(t, s)x(\theta_1(s)) ds + \int_0^{\mu_2(t)} K(t, s)g(s, x(\theta_2(s))) ds, \quad t \geq 0.$$

Trường hợp E là không gian Banach thực Hóa, Ngô [3] đã chứng minh tập nghiệm của phương trình

$$x(t) = \int_0^t f(t, s, x(s)) ds + \int_0^t g(t, s, x(s)) ds, \quad t \geq 0.$$

là khác rỗng, compact, liên thông.

Với các kỹ thuật và ý tưởng tương tự như trong [2], [3] chúng tôi sẽ chứng minh tập nghiệm của phương trình (1) khác rỗng, compact và liên thông với các giả thiết của các hàm f, g nhẹ hơn trong [1], [2], [3]. Kết quả chính của bài báo được trình bày ở Định lý 2.1. Các định lý dùng để chứng minh các kết quả của bài báo này bao gồm những định lý sau:

Định lý 1.1 [2]

Cho $(E, |\cdot|)$ là không gian Banach thực, D là tập mở bị chặn với biên ∂D và bao đóng \bar{D} . $T : \bar{D} \rightarrow E$ là toán tử hoàn toàn liên tục thỏa các giả thiết:

- (i) T không có điểm cố định trên ∂D và $\deg(I - T, D, 0) \neq 0$.

¹ PGS. TS. – Trường ĐHSPTP. HCM

² ThS. – Trường ĐHCN TP. HCM

³ ThS. – Trường ĐHTiền Giang

(ii) Với mọi $\varepsilon > 0$ tồn tại toàn toàn liên tục T_ε thỏa:

$|T(x) - T_\varepsilon(x)| < \varepsilon, \forall x \in \bar{D}$ và với mọi $h(t) \in E$ sao cho $|h| < \varepsilon$ phương trình $T_\varepsilon(x) + h = x$ có nhiều nhất một nghiệm trên \bar{D} . Khi đó tập $N(I - T, D)$ gồm các nghiệm của phương trình $x = T(x)$ là khác rỗng, compact, liên thông.

Định lý 1.2 [2]

Cho E, F là hai không gian Banach, D là tập con mở của E và ánh xạ liên tục $f : D \rightarrow F$. Khi đó với mọi $\varepsilon > 0$ tồn tại ánh xạ Lipschitz của phương trình $f_\varepsilon : D \rightarrow F$ sao cho: $|f(x) - f_\varepsilon(x)| < \varepsilon, \forall x \in D$ và $f_\varepsilon(D) \subset \text{cof}(D)$ với $\text{cof}(D)$ là bao lồi của D .

Định lý 1.3 [2]

Cho M là tập con khác rỗng của không gian metric X, Y là không gian norm chuẩn, tồn tại $f : M \rightarrow Y$ liên tục. Khi đó tồn tại ánh xạ liên tục $g : X \rightarrow Y$ sao cho:

- (i) $g(X) \subset \text{cof}(M)$.
- (ii) $g(x) = f(x), \forall x \in M$.

Định lý 1.4 (Định lý (A) [2])

Cho X là không gian vector tôpô có chuẩn và phương trình, P là họ tất cả các chuẩn chuẩn trên X . Nếu D là tập con của X và $U : D \rightarrow X$, với mọi $a \in X$ định nghĩa $U_a(x) = U(x) + a$ là một ánh xạ từ D vào X . Tồn tại U gọi là thỏa định lý (A) trên tập con Ω của X nếu

(A.1) Với mọi $a \in \Omega, U_a(D) \subset D$.

(A.2) Với mọi $a \in \Omega, p \in P$ Tồn tại $k_a \in \mathbb{Z}^+$ có tính chất $\forall \varepsilon > 0, \exists r \in \mathbb{N}, \delta > 0: \alpha_a^p(x, y) < \varepsilon + \delta \Rightarrow \alpha_a^p(U_a^r(x), U_a^r(y)) < \varepsilon$ trong đó $\alpha_a^p(x, y) = \max\{p(U_a^i(x) - U_a^j(y)), i, j = 0, 1, 2, \dots, k_a\}, N = \{1, 2, 3, \dots\}, \mathbb{Z}^+ = N \cup \{0\}$.

Định lý 1.5 [2]

Cho X là dãy không gian norm hữu hạn thỏa định lý (A) với họ tất cả các chuẩn chuẩn P, U, C là các toán tử trên X sao cho:

- (i) U thỏa định lý (A).
- (ii) Với p tùy ý thuộc P tồn tại $k > 0$ (không lặp với p) sao cho $p(U(x) - U(y)) \leq k p(x - y)$ với mọi $x, y \in X$.
- (iii) Tồn tại $x_0 \in X$ có tính chất: Với p tùy ý thuộc P tồn tại $r \in \mathbb{N}, \lambda \in [0, 1)$ (r, λ phụ thuộc với p) sao cho $p(U_{x_0}^r(x) - U_{x_0}^r(y)) \leq \lambda p(x - y)$.

(iv) C hoan toan liên tục và $p(C(A)) < \infty$ khi $p(A) < \infty, A \subset X$.

(v) $\lim_{p(x) \rightarrow \infty} \frac{p(C(x))}{p(x)} = 0, \forall x \in X$.

Khi đó $U + C$ có liên tục đồng nhất.

2. Kết quả chính

Đặt $BC([0, \infty), R)$ là không gian các hàm liên tục, bị chặn $f : [0, +\infty) \rightarrow R$ và $L^p([0, \infty))$ là không gian các hàm đo được $f : [0, +\infty) \rightarrow R$

sao cho $\int_0^{+\infty} |f(t)|^p dt < \infty$. Trên $BC([0, \infty), R), L^p([0, \infty))$ lần lượt xét hai chuẩn

$$\|f\|_{\infty} = \sup_{t \in [0, \infty)} |f(t)| \text{ và } \|f\|_p = \left(\int_0^{+\infty} |f(t)|^p dt \right)^{\frac{1}{p}}.$$

Đặt $X_0 = C([0, \infty); E)$ là không gian gồm tất cả các hàm liên tục từ $[0, +\infty)$ vào E . Với mỗi số tự nhiên n đặt $a = \max_{s \in [0, n]} \{n, \theta_1(s), \theta_2(s)\}$ trên X_0 xét họ

nửa chuẩn $p_a(x) = \sup_{t \in [0, a]} \{ |x(t)| \}$, ta có X_0 là không gian Fréchet với metric

$$d(x, y) = \sum_{n=1}^{\infty} 2^{-n} \frac{p_a(x - y)}{1 + p_a(x - y)}.$$

Đặt $X_a = C([0, a], E)$ là không gian Banach của tất cả các hàm liên tục từ $[0, a]$ vào E . Trên X_a xét hai chuẩn

$$\|x\|_n = \sup_{t \in [0, a]} \{ |x(t)| \} \text{ và } \|x\|_N = \sup_{t \in [0, a]} \{ e^{-NK(t)} |x(t)| \} \text{ ở đây } K(t) = \int_0^t k(s) ds, N$$

là hằng số thực dương (sẽ chọn sau).

Chú ý:

a. Chuẩn $\|x\|_n$ tương đương với chuẩn $\|x\|_N$.

b. Tập con S của X_0 là compact tổng nội nếu và chỉ nếu với mọi $n \in N, S$ liên tục đồng nhất trong X_a và tập $\{x(t) : x \in S, t \in [0, a]\}$ là compact tổng nội trong E .

Xét phương trình (1) với các giả thiết sau:

V2.1 $\mu_i, \theta_i : [0, \infty) \rightarrow [0, \infty)$ là các hàm liên tục thỏa:

$$\mu_i(t) \leq t, \theta_i(t) \leq t, \quad i = 1, 2.$$

V2.2 $\mu_i, \theta_i : [0, \infty) \rightarrow [0, \infty)$ là các hàm liên tục thỏa:

$$\mu_i(t) \leq \frac{nt}{a}, \quad i=1,2.$$

V2.3 $K : [0, \infty)^2 \rightarrow L(E, E)$ liên tục.

V2.4 $f : [0, \infty)^2 \times E \rightarrow E$ liên tục thỏa điều kiện:

Tồn tại hàm $\phi : [0, +\infty) \rightarrow (0, +\infty)$ liên tục và $\phi(r) \leq r$ sao cho:

$|f(t, s, x) - f(t, s, y)| \leq k(t)h(s)\phi(|x - y|)$ ở đây $h, k : [0, +\infty) \rightarrow [0, +\infty)$, $h(s) \in BC([0, \infty), R)$ và $k(t)$ thỏa một trong hai điều sau:

(i) $k(t) \in L^1[0, \infty)$.

(ii) $k(t) \in L^p[0, \infty), \quad p \in (1, \infty)$.

V2.5 $g : [0, \infty) \times E \rightarrow E$ liên tục thỏa: $\lim_{|x| \rightarrow \infty} \frac{|g(t, x)|}{|x|} = 0$

đều với t thuộc tập con bị chặn của $[0, +\infty)$.

Định lý 2.1

Nếu các giả thiết V2.1, V2.3, V2.4 i, V2.5 (hoặc V2.2, V2.3, V2.4 ii, V2.5) thỏa thì tập nghiệm của phương trình (1) khác rỗng, compact và liên thông. Để chứng minh định lý 2.1 cần chứng minh các bổ đề sau: **Nhật**

$$U(x)(t) = \phi(t) + \int_0^{\mu_1(t)} f(t, s, x(\theta_1(s))) ds, \quad U_z(x)(t) = z(t) + U(x)(t).$$

Chọn hằng số N trong $\|\cdot\|_N$ thỏa $N > H = \|h\|_\infty$.

Bổ đề 1

Nếu $f(t, s, x(t))$ thỏa giả thiết V2.4 i và $\mu_1, \theta_1, \mu_2, \theta_2$ thỏa V2.1 thì $U_z : X_a \rightarrow X_a$ liên tục $\forall z \in X_a$ (với chuẩn $\|x\|_N$).

Chứng minh

Ta có

$$\begin{aligned} |U_z(x)(t) - U_z(y)(t)| &= \left| \int_0^{\mu_1(t)} f(t, s, x(\theta_1(s))) ds - \int_0^{\mu_1(t)} f(t, s, y(\theta_1(s))) ds \right| \\ &\leq \int_0^{\mu_1(t)} k(s)h(s)\phi(|x(\theta_1(s)) - y(\theta_1(s))|) ds \\ &\leq \int_0^{\mu_1(t)} k(s)h(s)|x(\theta_1(s)) - y(\theta_1(s))| ds \end{aligned}$$

Tương đương

$$\begin{aligned}
 e^{-NK(t)} \left| U_z(x)(t) - U_z(y)(t) \right| &\leq e^{-NK(t)} \int_0^{\mu_1(t)} k(s)h(s)e^{K(\theta_1(s))} e^{-K(\theta_1(s))} |x(\theta_1(s)) - y(\theta_1(s))| ds. \\
 &\leq \frac{1}{N} e^{-NK(t)} \int_0^t h(s) \left(\frac{de^{NK(s)}}{ds} \right) \|x - y\|_N ds \\
 &\leq \frac{H}{N} e^{-NK(t)} \left(e^{NK(s)} \right) \Big|_0^t \|x - y\|_N = \frac{H}{N} \|x - y\|_N, \forall t \in [0, a]
 \end{aligned}$$

Vậy

$$\|U_z(x) - U_z(y)\|_N \leq \frac{H}{N} \|x - y\|_N.$$

Điều này suy ra được U_z là ánh xạ co hơn nữa H, N không phụ thuộc vào a do mỗi $U_z(x)$ thỏa (i), (ii), (iii) của định lý 1.5.

Bổ đề 2

Nếu $f(t, s, x(t))$ thỏa giả thiết V2.4 ii và $\mu_1, \theta_1, \mu_2, \theta_2$ thỏa V2.2 thì

$$\|U_z^m(x) - U_z^m(y)\|_n \leq \frac{\left(H \|k\|_p a^{\frac{1}{q}} \right)^m}{(m!)^{\frac{1}{q}}} \|x - y\|_n, \forall m \in N \text{ trong đó } p, q \text{ là hai số}$$

thực thỏa $1 < p, q < \infty, \frac{1}{p} + \frac{1}{q} = 1$.

Chứng minh

Ta có

$$\begin{aligned}
 \left| U_z(x)(t) - U_z(y)(t) \right| &= \left| \int_0^{\mu_1(t)} f(t, s, x(\theta_1(s))) ds - \int_0^{\mu_1(t)} f(t, s, y(\theta_1(s))) ds \right| \\
 &\leq \int_0^{\mu_1(t)} k(s)h(s) \phi(|x(\theta_1(s)) - y(\theta_1(s))|) ds \\
 &\leq \int_0^{\frac{a}{t}} k(s)h(s) |x(\theta_1(s)) - y(\theta_1(s))| ds \\
 &\leq H \|x - y\|_n \int_0^t k(s) ds \\
 &\leq H \|x - y\|_n \left(\int_0^t |k(s)|^p ds \right)^{\frac{1}{p}} \left(\int_0^t ds \right)^{\frac{1}{q}}
 \end{aligned}$$

$$\leq H \|k\|_p t^{\frac{1}{q}} \|x - y\|_n, \quad \forall t \in [0, a].$$

Vậy $\|U_z(x) - U_z(y)\|_n \leq H \|k\|_p t^{\frac{1}{q}} \|x - y\|_n, \quad \forall t \in [0, a].$

Dùng phương pháp quy nạp ta có

$$\begin{aligned} |U_z(U_z^m(x))(t) - U_z(U_z^m(y))(t)| &= \left| \int_0^{\mu_1(t)} f(t, s, U_z^m(x)) ds - \int_0^{\mu_1(t)} f(t, s, U_z^m(y)) ds \right| \\ &\leq \int_0^{\mu_1(t)} k(s) h(s) \phi(|U_z^m(x) - U_z^m(y)|) ds \\ &\leq \int_0^t k(s) h(s) |U_z^m(x) - U_z^m(y)| ds \\ &\leq H \left(\int_0^t (k(s))^p ds \right)^{\frac{1}{p}} \left(\int_0^t |U_z^m(x) - U_z^m(y)|^q ds \right)^{\frac{1}{q}} \end{aligned}$$

$$\leq H \|k\|_p \left(\int_0^t \left(\frac{(\|k\|_p s^{\frac{1}{q}} H)^m}{(m!)^{\frac{1}{q}}} \|x - y\|_n \right)^q ds \right)^{\frac{1}{q}}$$

$$\leq \left[\frac{(H^q \|k\|_p^q a)^{m+1}}{[(m+1)!]} \right]^{\frac{1}{q}} \|x - y\|_n, \quad \forall t \in [0, a].$$

Vậy $\|U_z^m(x) - U_z^m(y)\|_n \leq \frac{(H \|k\|_p a^{\frac{1}{q}})^m}{(m!)^{\frac{1}{q}}} \|x - y\|_n, \quad \forall m \in N.$

Vì $\lim_{m \rightarrow \infty} \left[\frac{(H^q \|k\|_p^q a)^{m+1}}{[(m+1)!]} \right]^{\frac{1}{q}} = 0$ nên tồn tại m_a (phụ thuộc với a) sao cho

$$\left[\frac{(H^q \|k\|_p^q a)^{m+1}}{[(m+1)!]} \right]^{\frac{1}{q}} < 1$$

với mọi $m > m_a$. Vậy U_z thỏa giả thiết (i), (ii), (iii) của định lý 1.5.

Boàiñeà3

Nếu các giảithiết V2.1 (hoặç V2.2) vàø V2.5 thoả thì $C : X_a \rightarrow X_a$ cho bởi $C(x)(t) = \int_0^{\mu_2(t)} K(t,s)(g(s, x(\theta_2(s)))) ds$ làø một toán tử hoán toán liên tục trên $(X_a, \|\cdot\|_n)$.

Chúiiý: Nếu C hoán toán liên tục trên $(X_a, \|\cdot\|_n)$ thì cũng hoán toán liên tục trên $(X_a, \|\cdot\|_N)$.

Chøng minh

Trên $L(E, E)$ xét chuẩn $\|K\|_{L(E,E)} = \sup_{|x|=1} \{ |Kx| \}$, và ðặt

$$K = \sup_{0 \leq s \leq t \leq a} \{ \|K(t,s)\|_{L(E,E)} \}.$$

Bước 1: Chứng minh C(x) liên tục

Xét dãy $\{x_m\}_m$ trong X_a sao cho $\lim_{m \rightarrow \infty} x_m = x_0$. Ñặt $B = \{x_m(s) : s \in [0, a], m \in \mathbb{Z}_+\}$ thì B là tập compact (xem [2]).

Với mỗi số $\varepsilon > 0$ vì g liên tục trên tập con compact $[0, a] \times B$ nên tồn tại số $\delta > 0$ sao cho:

$$|x(t) - y(t)| < \delta \Rightarrow |g(s, x(s)) - g(s, y(s))| \leq \frac{\varepsilon}{aK}, \forall s \in [0, a].$$

Vì $\lim_{m \rightarrow \infty} x_m = x_0$ trong X_a nên

$$\exists m_0 : \forall m \geq m_0 \Rightarrow |x_m(s) - x(s)| < \delta, \forall s \in [0, a]$$

$$\Rightarrow |x_m(\theta_2(s)) - x_0(\theta_2(s))| < \delta, \forall s \in [0, a] \Rightarrow \|x_m - x\|_n < \delta.$$

Ta có:

$$\begin{aligned} |C(x_m)(t) - C(x)(t)| &= \left| \int_0^{\mu_2(t)} K(t,s)(g(s, x_m(\theta_2(s)))) ds - \int_0^{\mu_2(t)} K(t,s)(g(s, x_0(\theta_2(s)))) ds \right| \\ &\leq \int_0^{\mu_2(t)} \|K(t,s)\|_{L(E,E)} |g(s, x_m(\theta_2(s))) - g(s, x_0(\theta_2(s)))| ds \\ &\leq \int_0^a \frac{K\varepsilon}{Ka} ds = \varepsilon. \end{aligned}$$

$\Rightarrow \|C(x_m) - C(x_0)\|_n < \varepsilon$. Vậy C liên tục .

Bước 2: Chứng minh C(x)(t) liên tục đồng biến

Giả sử Δ là một tập bị chặn trong X_a khi đó $A = \{x(s) : x \in \Delta, s \in [0, a]\}$ là một tập bị chặn trong E. Vì g là hoàn toàn liên tục suy ra $g([0, a] \times A)$ là tập bị chặn trong E do đó $\forall t, t' \in [0, a] : |t - t'| < \delta, x \in \Delta$ ta có

$$\begin{aligned} |C(x)(t) - C(x)(t')| &= \left| \int_0^{\mu_2(t)} K(t, s)(g(s, x(\theta_2(s)))) ds - \int_0^{\mu_2(t')} K(t', s)(g(s, x(\theta_2(s)))) ds \right| \\ &\leq \int_0^{\mu_2(t)} |(K(t, s) - K(t', s))g(s, x(\theta_2(s)))| ds + \int_{\mu_2(t')}^{\mu_2(t)} |K(t', s)g(s, x(\theta_2(s)))| ds \\ &\leq \int_0^a \|K(t, s) - K(t', s)\|_{L(E, E)} |g(s, x(\theta_2(s)))| ds + \int_{\mu_2(t')}^{\mu_2(t)} \|K(t', s)\|_{L(E, E)} |g(s, x(\theta_2(s)))| ds \end{aligned}$$

Do sự liên tục đều của hàm $K(t, s)$, $\mu_2(t)$ và tập $g([0, a] \times A)$ bị chặn nên $C(x)(t)$ liên tục đồng biến trên $[0, a]$. Ta có $V = \overline{co}[g([0, a] \times A) \cup \{0\}]$ là tập compact trong E suy ra $V_1 = \overline{co}[K(t, s)(V)]$ là một tập compact trong E. Vì $K(t, s)(g(s, x(\theta_2(s)))) \in V_1, \forall (t, s) \in [0, a]^2, x \in \Delta$

$$\Rightarrow C(x)(t) = \left\{ \int_0^{\mu_2(t)} K(t, s)(g(s, x(\theta_2(s)))) ds \right\} \subset \mu_2(t)V_1, \forall t \in [0, a].$$

Vậy $C(\Delta)$ compact đồng nội trên X_a và do đó C là hoàn toàn liên tục trên X_a và vì thế C cũng hoàn toàn liên tục trên X_0 .

Boãnệ4: $\lim_{\|x\|_n \rightarrow \infty} \frac{\|C(x)\|_n}{\|x\|_n} = 0$

Ta có $\forall \varepsilon > 0, \exists \delta > 0$ sao cho $\frac{|g(s, x(\theta_2(s)))|}{|x|} < \frac{\varepsilon}{2a}$ với mọi x thỏa $|x| \geq \delta$ và với mọi $s \in [0, a]$. Vì g là ánh xạ compact nên khi $|x| \leq \delta \Rightarrow |g(s, x)| \leq M, \forall s \in [0, a]$, chọn $\delta_1 : \frac{M}{\delta_1} < \frac{\varepsilon}{2a}; \forall x \in X_n : \|x\|_n \geq \delta_1$, đặt $I_1 = \{s \in [0, a] : |x(\theta_2(s))| \leq \delta\}, I_2 = [0, a] \setminus I_1$ ta có

$$\begin{aligned}
 \frac{|C(x)(t)|}{\|x\|_n} &= \frac{1}{\|x\|_n} \left| \int_0^{\mu_2(t)} K(t,s)(g(s,x(\theta_2(s)))) ds \right| \\
 &\leq \frac{1}{\|x\|_n} \int_0^a \|K(t,s)\|_{L(E,E)} |g(s,x(\theta_2(s)))| ds \\
 &\leq \frac{K}{\|x\|_n} \left(\int_{I_1} |g(s,x(\theta_2(s)))| ds + \int_{I_2} \frac{|g(s,x(\theta_2(s)))||x|}{|x|} ds \right) \\
 &\leq \frac{K}{\|x\|_n} \left(Ma + |x| \left(\frac{\varepsilon a}{2a} \right) \right) \\
 &\leq K \left(\frac{Ma}{\|x\|_n} + \frac{|x|}{\|x\|_n} \left(\frac{\varepsilon}{2} \right) \right) \\
 &\leq K\varepsilon, \forall t \in [0, a].
 \end{aligned}$$

Suy ra $\frac{\|C(x)\|_n}{\|x\|_n} \leq K\varepsilon$. Vậy $\lim_{p_a(x) \rightarrow \infty} \frac{p_a(C(x))}{p_a(x)} = 0, \forall x \in X_a$.

Chứng minh định lý 2.1

Bước 1: Tập nghiệm của phương trình (1) trên $[0, a]$ khác rỗng, compact, liên thông.

Do bổ đề 1 (hoặc 2), 3, 4 suy ra U, C thỏa mãn giả thiết của Định lý 1.5 vì vậy toán tử $(I-U)^{-1}$ liên tục đều trên X_a hơn nữa tồn tại tập mở bị chặn D với biên ∂D và bao đóng \bar{D} sao cho $(I-U)^{-1}C(\bar{D}) \subset D$ và $(I-U)^{-1}C$ có điểm cố định trong \bar{D} (nhưng không nằm trên biên ∂D). Dễ thấy \bar{D} là tập con lồi, đóng và bị chặn trong X_a

Đặt $T = (I-U)^{-1}C$, như thế điểm cố định trên của T trên \bar{D} cũng là điểm cố định của $U+C$ và chính là nghiệm của phương trình (1) trong \bar{D} .

Do T là toán tử hoàn toàn liên tục trên X_a , T không có điểm cố định ∂D , $T(\bar{D}) \subset D$, D là tập lồi nên $\deg(I-T, D, 0) = 1$.

Đặt $A = \{x(s) : s \in [0, a], x \in \bar{D}\}$ khi đó \bar{A} là tập bị chặn trong E theo Định lý 1.3 tồn tại hàm liên tục g^* là mở rộng của $g|_{[0,a] \times \bar{A}}$ trên $[0, a] \times E$ sao cho $g^*([0, a] \times E) \subset \text{cog}([0, a] \times \bar{A})$

Theo Định lý 1.2 tồn tại hàm Lipschitz của phương trình $g_\varepsilon(s, x)$ trên $[0, a] \times E$ sao cho $\forall s \in [0, a], \forall x \in E$ ta có: $|g_\varepsilon(s, x) - g^*(s, x)| < \frac{\delta}{2aK}$ và

$$g_\varepsilon([0, a] \times E) \subset \text{cog}^*([0, a] \times E) \subset \text{cog}([0, a] \times \bar{A})$$

do đó g_ε hoàn toàn liên tục.

Nhặt $C_\varepsilon : X_a \rightarrow X_a$ với $C_\varepsilon(x)(t) = \int_0^{\mu_2(t)} K(s, t) g_\varepsilon(s, x(\theta_2(s))) ds$ từ bổ đề

3 ta coi $T_\varepsilon = (I - U)^{-1} C_\varepsilon$ hoàn toàn liên tục, hơn nữa vì $(I - U)^{-1}$ liên tục đều nên:

$$\begin{aligned} |C_\varepsilon(x)(t) - C(x)(t)| &= \left| \int_0^{\mu_2(t)} K(s, t) g_\varepsilon(s, x(\theta_2(s))) ds - \int_0^{\mu_2(t)} K(s, t) g(s, x(\theta_2(s))) ds \right| \\ &\leq \int_0^{\mu_2(t)} \left| K(s, t) (g_\varepsilon(s, x(\theta_2(s))) - g^*(s, x(\theta_2(s)))) \right| ds \\ &\leq \frac{Ka\delta}{2aK} < \delta. \\ \Rightarrow \|T_\varepsilon(x) - T(x)\|_n &< \varepsilon. \end{aligned}$$

Tiếp theo ta chứng minh: Với mỗi h sao cho $\|h\|_n < \varepsilon$ phương trình $x = T_\varepsilon(x) + h$ có nhiều nhất một nghiệm trên \bar{D} .

Giả sử $x(t), y(t)$ là hai nghiệm của phương trình (1). Do $\mu_1(t), \mu_2(t)$ thỏa giả thiết V2.1 (hoặc V2.1) nên suy ra $x(0) = y(0) = h(0)$. Nhặt $b = \sup\{\alpha \in [0, a] : x(t) = y(t), 0 \leq t \leq \alpha\}$ dễ thấy $b \in [0, a]$. Ta cần chứng minh $b = a$.

Giả sử ngược lại $b < a$ vì g_ε Lipschitz của phương trình nên tồn tại số thực $r > 0$ sao cho g_ε Lipschitz với hằng số m trên $[0, a] \times B_r$ trong đó $B_r = \{z \in E : |z - x(b)| < r\}$. Do tính liên tục của $x, y \Rightarrow \exists \delta > 0 : b + \delta \leq a, x(t), y(t) \in B_r$ với mọi $t \in [b, b + \delta]$. Chú ý rằng $[b, b + \delta] \subset [0, a]$ nên với mọi $t \in [b, b + \delta]$ ta có:

$$\begin{aligned}
 |x(t) - y(t)| &\leq \int_b^t |f(t, s, x(\theta_1(s))) - f(s, t, y(\theta_1(s)))| ds \\
 &\quad + \int_b^t |K(t, s)g_\varepsilon(s, x(\theta_2(s))) - K(s, t)g_\varepsilon(s, y(\theta_2(s)))| ds \\
 &\leq \int_b^t (k(s)h(s) + K) |x(\theta_2(s)) - y(\theta_2(s))| ds
 \end{aligned}$$

Nếu $\varphi(s) = k(s)h(s) + K$ thì $\varphi \in L^p([0, a])$ nên $\varphi \in L^1([0, a])$ và ta có

$$|x(t) - y(t)| \leq 0 \left(\int_b^t (k(s)h(s) + K) ds \right) = 0 \quad \forall t \in [0, b + \delta]$$

(Bất đẳng thức Bellman)

Mâu thuẫn với giả thiết. Vậy $b = a$ hay $x(t) = y(t), \forall t \in [0, a]$.

Như vậy toán tử T thỏa các giả thiết trong định lý 1.1 nên bước 1 đã được chứng minh.

Bước 2 : Tập nghiệm của phương trình (1) trên $[0, +\infty)$ khác rỗng, compact, liên thông.

Trước hết chú ý rằng nếu $x(t)$ là một nghiệm của phương trình (1) trên $[0, \infty)$ thì $x|_{[0, a]}(t)$ cũng là một nghiệm của (1) trên $[0, a]$. Ngược lại với mỗi nghiệm $x_a(t)$ của phương trình (1) trên $[0, a]$ đều có thể mở rộng thành nghiệm trên $[0, \infty)$. Tương tự như trong [2], ta có các kết quả sau:

Đặt S là tập nghiệm của (1) trên $[0, \infty)$ theo [2, Định lý [5] S khác rỗng.

Đặt S_a là tập nghiệm của (1) trên $[0, a]$ ta có S_a compact và liên thông trên X_a nên S compact, liên thông trên X_0 .

Vậy định lý 2.1 đã được chứng minh.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- [1] C. Avramescu (2006), *Some remarks on a fixed point theorem of Krasnoselskii*, Electronic Journal of Qualitative Theorem of Differential Equations, No.5 pp, 1-14.
- [2] Le Hoan Hoa and Klaus Schimtt (1994), *Fixed point theorems of Krasnosel'skii type in locally convex space and applications to integral equation*, Results in Mathematics Vol.25 pp 291-313.
- [3] Le Hoan Hoa, Le Thi Phuong Ngoc (2006), *The connectivity and compactness of solution set of an integral equation and weak solution set of an initial- boundary value problem*, Demonstratio Mathematica Vol. XXXIX No 2, pp 357-376.

[4] Leszek Gasiński, Nikolaos S.Papageorgiou (2005), *Nonlinear Analysis*, Taylor Francis Group, LLC.
 [5] Andrzej Fryszkowski (2004), *Fixed point theory for decomposable sets*, Kluwer Academic Publishers.

Tóm tắt

Trong bài báo này chúng tôi xét số tồn tại nghiệm và cấu trúc của tập nghiệm (compact, liên thông) của phương trình tích phân phi tuyến có dạng

$$x(t) = \phi(t) + \int_0^{\mu_1(t)} f(t,s,x(\theta_1(s)))ds + \int_0^{\mu_2(t)} K(t,s)(g(s,x(\theta_2(s))))ds, \quad t \geq 0. \quad (1)$$

Trong đó $\mu_i, \theta_i : [0, \infty) \rightarrow [0, \infty), \quad \forall i = 1, 2, \quad f : [0, \infty)^2 \times E \rightarrow E, \quad g : [0, \infty) \times E \rightarrow E, \quad K : [0, \infty)^2 \rightarrow L(E, E),$ E không gian Banach với chuẩn $|\cdot|, L(E, E)$ là không gian các toán tử tuyến tính liên tục từ E vào E với các giả thiết của các hàm f, g hoặc môi trường hơn trong [1], [2], [3].

Abstract

Topological structure of solutions set of an intergral equation in Fréchet Space

In this paper we consider the set of solutions (connectivity and compactness) to the following intergral equation

$$x(t) = \phi(t) + \int_0^{\mu_1(t)} f(t,s,x(\theta_1(s)))ds + \int_0^{\mu_2(t)} K(t,s)(g(s,x(\theta_2(s))))ds, \quad t \geq 0.$$

Where $\mu_i, \theta_i : [0, \infty) \rightarrow [0, \infty), \quad \forall i = 1, 2, \quad f : [0, \infty)^2 \times E \rightarrow E, \quad g : [0, \infty) \times E \rightarrow E, \quad K : [0, \infty)^2 \rightarrow L(E, E).$ E is a real Banach space with norm $|\cdot|$ and $L(E, E)$ the Banach space of continuous linear operator with domain E and range in E with the conditions for f, g which are more general than that in [1], [2], [3].